

MURSKA KRAJINA

Tednik za gospodarstvo, prosveto in politiko
Izhaja vsako nedeljo.

UREDNIŠTVO in UPRAVA:

Prekmurska tiskarna v Murški Soboti, odgovoren Hahn Izidor.
Telefon štev. 76.

Rokopisi se ne vračajo.

Cena oglasov na oglasni strani: cela stran 800 Din, pol strani 400 Din.
Cena malih oglasov 15 Din. — Med tekstom vsaki oglas 15% dražji.
Pri večkratnem oglaševanju popust.

Naročnina: znaša letno 30, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 72 Din.
Štev. rač. poštne hran. 12.549

II. LETO

Murska Sobota, 14. Julija 1940.

ŠTEV. 28.

Bojišča :

Angleška mornarica je prejšnjo sredo in četrtek zaplenila francoske vojne ladje v angleških lukah. S tem je hotela preprečiti, da bi se francoske vojne ladje na strani Nemčije in Italije uporabile v borbi proti Angliji. V nekaterih lukah je bilo to delo lahko, drugod pa so se francoski mornarji uprli angleški nameri. Najhujše je bilo

Pred Oranom v Alžiru. Angleški poveljnik je pozval poveljnika francoskega vojnega brodovja, da se vda in da odplovejo francoske vojne ladje z angleškimi in da nadaljujejo borbo proti Nemčiji in Italiji. Ko so Francozi odklonili angleško zahtevo, so angleške vojne ladje izvršile napad.

Razvila se je prava bitka, v kateri je bilo potopljenih več francoskih ladij in le nekaterim se je posrečilo, da so zbežale na odprto morje. Na francoski strani je bilo okrog 1000 mornarjev ranjenih in mrtvih. Velik del francoskega vojnega brodovja je sedaj v angleških rokah.

Med pomorsko bitko pred Oranom se italijanske vojne ladje niso pojavile, prav tako tudi ne italijanska letala. Radi dogodka pred Oranom, je nemška vlada dovolila Franciji, da smejo ostati francoske ladje oborožene in da sme potopiti tiste svoje ladje, ki ne morejo uiti angleškemu nadzorstvu.

V Angliji izvajajo z veliko naglico obrambne ukrepe proti bližnjemu velikemu napadu na Anglijo. Ob vsej obali so zgradili močne utrdbe.

Med Nemčijo in Anglijo so se nadaljevali številni letalski boji. Angleži so napadli mesta v Nemčiji, predvsem letalske tovarne ter skladišča petroleja. Iste cilje so zasledovali Nemci, ki so skoro sleherno noč bombardirali angleška mesta in tovarne.

Na afriških tleh, in sicer na meji med Sudanom in italijanskimi posestvi, je prišlo v preteklih dneh do srčitih bitk med Italijani in Angleži. Italijani so v afriških pustinjah izvedli kombiniran napad (napad tankov, oklopnih vozil, topništva, pehote in letal) na močne angleške postojanke Kasale in Galabat. Angleži so se morali umakniti.

Nemška podmornica je torpedirala angleško ladjo „Andoro Star“, ki jo vozila nemške in italijanske ujetnike v Kanado. Pri tem je utonilo nad 600 Nemcev in Italijanov.

Radi napada angleškega brodovja na francosko brodovje pred Oranom ni izključeno, da bo Francija napovedala Angliji vojno. Tako poročajo nekateri ameriški časopisi.

Zunanja politika

V Romuniji imajo spet novo vlado. Sestavljen jo je Gigurtu. Nova vlada ima glavno zaslombo v Železni gardi in se bo docela naslonila na os Rim—Berlin.

Moskovski list „Trud“ piše, da ima sovjetska Rusija svojo lastno zunanjo politiko, osnovano na potrebi zavarovanja mej, zlasti onih, kjer vladajo na drugi strani zmede. Razne priključitve ozemlja drugih držav imajo edino nalogo, da priključijo sovjetski Rusiji sonarodnjake ali pa, da izpopolnijo nepopolen člen sovjetske obrambe. Nato piše list, da je Balkanski polotok velikega pomena za vse države in tudi za sovjetsko Rusijo. Rusija v tem pravcu ne bo storila ničesar, kar bi lahko ogražalo mir.

Bitka pred Oranom je med Francijo in Anglijo zasekala veliko razpoko. Francoska vlada je sklenila takoj prekiniti vse diplomatske zveze z Anglijo. S tem sta se ločila zaveznika, ki sta skoraj 40 let v složnem delu zasledovala, skupne cilje v svetovni politiki.

Voditelj nemškega rajha Adolf Hitler se je prejšnjo soboto vrnil z bojišča v nemško prestolnico, kjer ga je ljudstvo sprejelo s silnim navdušenjem.

„Jugoslovanska diplomacija“ se trudi predvsem za to, da bi tako Romunija kakor Madžarska čimprej umaknili svoje čete z meje. Obstoj upanje, da se bo Jugoslaviji posrečilo odstraniti med obema državama napetost še ta teden in da bodo čete z romunske in madžarske meje odpoklicane. Na ta način Beograd zelo aktivno podpira nemško-italijansko politiko. V tem smislu pišejo italijanski časopisi.

Radi zasedbe Besarabije in Bukovine po Sovjetski Rusiji in položaja na zapadnem bojišču se

bodo baje v turški prestolnici Ankari sestali zastopniki balkanskega sporazuma, da prouče novo nastali položaj.

Nemški politični krogi so mnenja, da je zemljepisni položaj madžarske manjšine v Romuniji takšen, da bi se moglo to vprašanje rešiti samo z izselitvijo, oziroma zamenjavo prebivalstva.

Madžarski ministrski predsednik Teleky, bo baje še tekom tega tedna obiskal nemško prestolnico.

Italijanski zunanji minister grof Ciano se je v Berlinu sestal s kancelarjem Hitlerjem. Časopisi pišejo, da je bil ta obisk v zvezi s tretjo, zaključno fazo vojne na zapadu, z napadom na Anglijo. Razgovori državnikov pa so se tudi nanašali na druga vprašanja, ki so postala zelo pereča v poslednjem času.

Predsednik Združenih držav Roosevelt namerava sklicati kontinentalne konference, na katerih naj bi se razpravljalo o ureditvi prekomorskih posestev posameznih držav.

Notranja politika

V Carigradu so bila izmenjana pisma podpisana po sovjetskem poslaniku Terentijevu in jugoslovenskem poslaniku Šumenkoviću, o vzpostavitvi rednih diplomatskih odnosov z dne 24. junija med kraljevino Jugoslavijo in sovjetsko Rusijo. Pismi z zadovoljstvom tako z ene kakor druge strani izražate prepričanje, da bo ta vzpostavitev odnosov, ki ustreza skupnim koristim, pripomogla k razvoju in utrditvi iskrenega prijateljstva med obema narodoma in bo srečno potrdila razvoj njunih gospodarskih odnosov.

Madžarski pravosodni minister dr. Radoczay je bil na dvodnevem obisku v naši prestolnici. Pri odhodu je izrazil zadovoljstvo nad uspešnim obiskom ter prepričanje, da se bo sodelovanje med Jugoslavijo in Madžarsko še poglobilo in nadaljevalo na obojno korist.

O novih reformah, ki se pripravljajo v našem gospodarskem in kulturnem življenju, se po sestanku predsednika vlade Cvetkovićem z dr. Mačkom v Vukovici ob Kolpi, zelo mnogo piše. Takrat sta oba državnikata take

reforme napovedala, s čimer sta hotela naznaniti, da prihaja nov družabni in gospodarski red. Eni sodijo, da bo uveden korporativen red po vzorcu Italije, drugi pa sodijo, da bo uveljavljeno načrtno gospodarstvo po vzgledu sovjetske Rusije.

Na Bledu sta se sestala predsednik vlade Cvetković in dr. Maček, kjer sta imela važne politične posvete.

Prvi sovjetski poslanik v X Jugoslaviji Aleksander Andrejevič Pljotnikov, je v nedeljo jutraj prispel z vsem osebjem poslanstva v našo prestolnico.

Naša gospodarska delegacija, bo te dni odpotovala v nemško prestolnico Berlin, kjer se bo z nemško vlado pogajala o ureditvi trgovinske izmenjave z državami, katere je Nemčija v tej vojni zasedla. Gre za Norveško, Dansko, Holandijo, Belgijo in severni del Francije.

Trije brezmesni dnevi

Uredba o varčevanju z živili je nekoliko spremenjena in so sedaj sredo, četrtek in petek v vsej državi brezmesni dnevi. Te dni je prepovedana vsaka prodaja svežega telečjega, govejega in svinjskega mesa. Restavracije, javne kuhinje in drugi gostinski obrati te dni ne smejo nuditi jedil s telečjim, govejim in svinjskim mesom. Ta prepoved se ne nanaša na notranje dele živali (možgane, jezik, pljuča, srce, jetra, ledvice, vampe in druge notranje dele). Poleg tega se je uredba spremenila v toliko, da sme izjemno po predlogu živinozdravnikov pristojno splošno upravno oblastvo prve stopnje odobriti klanje telic in junic pod enim letom starosti, če niso dobre za rejo ali če nastopi primer nujnosti. Za odobritev, ki jo izdaja splošno upravno oblastvo, ni treba plačati nobenih taks. Ta spremenjena uredba je stopila v četrtek 4. t. m. v veljavo.

Cenj. naročnike

našega lista, ki še niso poravnali naročnine, ponovno prosimo, da naj to store čimprej, da s tem omogočijo redno izhajanje lista. Naročnina se plača v knjigarni Hahn Izidorja v M. Soboti.

Slovanstvo v Evropi

Sedanja svetovna vojna spreminja oblike Evrope z vso temeljitostjo. Po dolgem vztrajnem naporu končno tudi Rusija sodi odloča o novi ureditvi evropskih dežel. Tudi državniki sedanje Rusije poudarjajo, da je Sovjetska Rusija narodna država, ki pa seveda zasleduje svoje posebne koristi. Evropa, ki šteje nad 500 milijonov prebivalcev ali eno četrtno vsega človeštva, ima nad 250 milijonov prebivalcev, ki so slovanskega porekla ter odpade samo na območje velike ruske države 185 milijonov prebivalcev. Zlasti je sedaj mnogo pridobila na zunanje političnem vplivu, ko je brez boja zasedla Besarabijo in znaten del Bukovine, s čimer je zopet porastla za 50.000 km² in za skoraj 4 milijone prebivalcev.

Zasedanje Besarabije in severne Bukovine je bilo dne 2. julija končano. Sovjetske čete stoje že povsod na novih mejah in pričenjajo se tudi že prva utrjevalna dela. Načrt za utrditev nove meje so prinesli Rusi že s seboj, kakor so tudi pripeljali vse potrebne inženirje in druge strokovnjake. Vse se vrši z naglico, ki vzbuja presenečenje. Sovjeti so uporabili za zasedbo ogromno vojsko 100 divizij, več tisoč tankov in letal. Ponekod so zasedli kraje padalci, ki so se spuščali iz letal v velikih rojih. Poročajo, da se je v nekem kraju spustil izpod oblakov cel polk vojakov s strojnimi, motornimi kolesi in celo malimi tanki. Zdi se, da je služila ta zasedba sovjetski vojski tudi kot vojaška vaja, izvedena v največjem obsegu in v največji preciznosti. Iz vsega njenega dosedanjega prizadevanja je razvidno, da skuša postati velesila, ki bo odločala v Aziji in v Evropi. Vzemimo, da je sedanja vojna, vojna svetovnih nazorov, in sicer borba med demokratskimi in totalitarnimi silami, je vendar važno, katere rase se bodo uveljavile. Brez dvoma je, da ni mogoče zanikati ogromnega porasta Nemčije, vendar je važno, da se zavedamo, da je slovanstvo še vedno mogočen političen činitelj, kar vsekakor krepi našo narodno zavest in jo navdaja z veseljem upanjem. Izrek našega največjega pesnika Franceta Prešerna ostane še vedno v veljavi, da: Največ sveta otrokom sliši Slave...

Zdi se nam potrebno omeniti, da je pozdravljati spretno gesto naše države, da je sklenila z Rusijo ne samo trgovske, temveč tudi politične odnose, kar bo samo v korist naše države.

Ogromna prostranost države, ki obsega eno šestino zemeljske krogle, nam daje upanje, da se bo naše razumevanje za težnje Slovanstva še poglobilo. Ne razmotrivamo na tem mestu o nje-

nem političnem ustroju: važno je pa, da vemo, da sedaj Rusija ni več zaostala kmetijska država, temveč postaja polagoma moderna industrijska država, kajti njeno bogastvo na surovinah jo usposablja, da v svojem tehničnem razvoju zavzame vidno mesto.

Ne moremo že vnaprej predvideti končen izid sedanje svetovne voje. Imejmo pa upanje, da nas vera v slovanstvo ne bo razočarala.

Po „Slovenski besedi“.

Iz Zveze združenih delavcev

Knjižnica Delavske zbornice po kratkem prisilnem presledku zopet redno posluje. Uradne ure so vsako nedeljo od 9. ure do 11. ure predpoldan. Vljudno prosimo vse obiskovalce, ki so si izposodili knjige že meseca marca, da nam iste vrnejo, da tako lahko postrežemo tudi drugim obiskovalcem. Vso tukajšnjo javnost prosimo, da podpira to prosvetno in kulturno ustanovo našega delavstva.

Med gradbenim delavstvom se je začelo mezdno gibanje na podlagi kolektivne pogodbe stavbinskega delavstva za Dravsko banovino z dne 3. junija 1940. To delavstvo se je v tej borbi za svoje pravice poslužilo naše organizacije ZZD. Vsi tukajšnji gradbeni podjetniki se proti temu odločno upirajo, kar je vzbudilo med delavstvom veliko ogorčenje. Javno opozarjamo vse podjetnike, da je kolektivna pogodba veljavna v vseh krajih Dravske banovine in zato tudi pri nas ne bo nikakih izjem kakor je bilo to dosedaj, ampak smo storili že vse potrebno, da pride tudi naše delavstvo že enkrat do svojih pravic. Ne prosimo, temveč zahtevamo, ker nam to po zakonu in vseh pravicah pripada.

V nedeljo 14. julija priredi naša podružnica ZZD skupni članski izlet v Radence. Vabimo vse članstvo, da se izleta sigurno udeleži in da tako pokažemo svetu, da tudi mi delavci skrbimo za razvedrilo duha in telesa v teh časih.

Naše stališče

Jugoslavija stoji trdno na svojem dosedanjem nevtralnem stališču in njeni, za to poklicani činitelji vestno skrbijo, da bodo njene meje zadostno zavarovane in da bodo predstavljale za vsakogar mogočen graniten zid, ob katerem si bo utegnil razbiti glavo vsakdo, kdorkoli bi hotel ogroziti jugoslovansko državno ozemlje in našo svobodo.

Moderne okvirje za slike
Post. vložke — Rolesa
dobite najceneje pri
N e m e c J., M. Sobota.

Okrožne gasilske vaje v Krogu

V nedeljo, dne 7. julija t. l. so bile okrožne gasilske vaje v Krogu. Vodil jih je član župne uprave g. Viktor Stajniko, šolski upravitelj v Gederovcih. Vaj se je udeležilo 100 gasilcev iz območja občine Murska Sobota okolica in tovarne Benko iz M. Sobote ter 16 članic čete Krog. Starešina župe g. Benko Josip in podstarešina g. Bac Ludvik sta prispeela na vaje ob 14. uri in bila prav lepo sprejeta pred gasilskim domom, kjer je poklonila članica ženskega odseka čete Krog šopek cvetic in se v izbranih besedah zahvalila za sprejem ženskega odseka v gasilsko organizacijo. Starešina se je zahvalil za to pozornost in izrazil svoje veselje, da so se tudi ženske odločile za sodelovanje v gasilskih vrstah.

Posamezne čete so vežbale vojaške vaje in vaje z orodjem, ki so jih izvedle strumno in prav dobro. Posebno zanimanje gledalcev pa je vzbudil nastop ženskega odseka. Četa tovarne Benko, pod poveljstvom g. Benka ml., je poleg tega izvajala tudi simbolične vaje s sekiricami in izvedla vsa vodna prestrojenja v najlepšem redu in strumnosti.

Ob zaključku teh vaj je starešina pred vsemi gasilci zaprisegel članice ženskega odseka in jim v krajšem jedrnatem govoru obrazložil pomen svečano položene prisege, nakar se je

začelo s požarnimi vajami. Predvsem je starešina pojasnil pasivno obrambo pred napadi iz zraka. Z zvonenjem v kapelici je bil najavljen prihod sovražnih letal. Blokovni nadzorniki so odhiteli na svoja mesta in že so po vasi pokale petarde, kot znak padlih bomb.

Gasilci so po vrstnem redu odbrcali z brizgalnami na dozdevna požarišča, kjer so zantile požar zažigalne in rušilne bombe, samarjanski odsek je pa odnašal ranjence na obvezovališče, ki je bilo določeno v bližini gasilskega doma. Ta odsek, v katerem so sodelovale v glavnem ženske, je bil vzorno izvežban. Poveljevala sta mu g. Gomboc iz Kroga in g. Fišer iz Murske Sobote.

Po komisijakem ogledu, po nastopu gasilcev na fingiranih požariščih in samarjanov na obvezovališču, so se gasilci zbrali pred kapelo, kjer je starešina g. Benko pohvalil gasilce in gasilke ter imel na zbrane lep govor o pomenu vaj in gasilskega udejstvovanja. Temu je sledil mimohod.

Menda ni bilo v Krogu še nikoli toliko ljudi kot tokrat. Vzrok: veliko zanimanje za gasilske vaje, lepo vreme in uspešna reklama. Predsednik gasilske čete Krog g. Horvat Bela, ki je obenem župni tajnik, je lahko ponosen na nastop gasilcev svojega okrožja, ki so pokazali veliko pripravljenost in izurjenost.

Zbiranje starega železa

Kraljevska banska uprava je zaznala, da se je jako razpaslo neopravičeno zbiranje in nakupovanje starega železa in da so bili slučajni, da so zbiralci starega železa kradli celo križe na pokopališčih in še rabne dele gospodarskega orodja ter jih potem prodajali kot staro železo. Ponekod so se pri zbiranju starega železa vršila celo zločinstva, o katerih je poročalo dnevno časopisje.

Zaradi tega odreja kr. banska uprava na predlog kmetijske zbornice ter po zaslišanju zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani, da se uvede najstrožja kontrola nad zbiratelji starega železa. Nakupovalci in zbiratelji starega železa morajo imeti posebne legitimacije, ki jih izdajo svojim zbirateljem njihovi poslodavci. Te legitimacije morajo biti vidirane od pristojnih združenj trgovcev.

Prijavljajte radioaparate

Opazilo se je, da imamo tudi v Murski Soboti takozvane radiokomarje to so tisti, ki brezplačno poslušajo radio. Za vsako prejemno radiopostajo je potrebno dovoljenje od poštne uprave. Po določilih pravilnika o radioprejemnih aparatih se vsakdo, ki uporablja neprijavljen radioaparat kaznuje z odvzemom radio-

aparata, ki postane last države, poleg tega pa mora plačati denarno kazen 900 dinarjev. Zato svarimo zlasti dotične, ki odpovedujejo čez poletje svoje radio postaje, da ne smejo pod nikakim pogojem poslušati pa tudi poročila ne, ker se bo proti njim prav tako po zakonu postopalo. — Poštna uprava.

RAZPIS učiteljskih mest

na zasebni dvorazredni trgovski šoli s pravico javnosti v Murski Soboti.

Šolski odbor podpisanega združenja razpisuje

dve kontraktualni učiteljski mesti

na svoji dvorazredni trgovski šoli in sicer

- 1.) mesto učitelja — komercialista, diplomiranega absolventa komercialne visoke šole in
- 2.) mesto učitelja — slavista, diplomiranega filozofa.

Nekolekovani prošnji za mesto, je priložiti rojstni (krstni) list, domovnico, dokazilo o zahtevani strokovni kvalifikaciji (diplomsko izpričevalo) ter kratek curriculum vitae.

Prejemki se odmerjajo po zakonu o državnih uradnikih; po njem je urejeno tudi napredovanje.

Prošnje je dostaviti na spodnji naslov do 31. julija t. l.

Murska Sobota, dne 6. julija 1940.

ZDRUŽBA TRGOVCEV za srez Murska Sobota v Murski Soboti.

DOMAČE VESTI

— **Odlikovanje.** Med vidovdanskimi odlikovanci je bil tudi komandant našega mesta g. poročnik Relić. Odlikovan je bil z zlato kolajno za vestno službovanje. K priznanju z najvišjega mesta naše iskrene čestitke!

— **Nova ljudska šola.** Starši šoloobveznih otrok bodo gotovo z zadovoljstvom vzeli na znanje vest, da je banska uprava v Ljubljani odobrila načrte za stavbo nove ljudske šole, za katero smo moledovali že leta in leta. Z odobritvijo načrtov, ki jih je napravil naš domačin g. arh. Novak, je stopila akcija za novo šolo v novo fazo. Agilnosti sedanjega župana g. Hartnerja se imamo zahvaliti, da bo naša deca dobila šolske prostore, ki bodo našemu kraju v ponos, a ne v sramoto ko dosedanji. O novi šolski stavbi bomo prihodnjič objavili daljši opis.

— **Smrt.** Dne 4. julija je v tuk. bolnišnici preminula ga. Morgenstein Ema, posestnica iz Bodonec. Pokojna je bila stara 75 let. Poleg številnih sorodnikov in prijateljev žaluje ob grobu njena hčerka, soproga šolskega upravitelja g. Poredosa v Pertocih. Na njeni zadnji poti iz bolnice na soboško pokopališče so jo spremili številni prijatelji in znanci iz Bodonec pa tudi iz našega kraja. Težko prizadetim naše sožalje. N. v m. p.!

— **Jubilej.** Maturanti soboške realne gimnazije, ki so pred desetimi leti položili zrelostni izpit, so se prejšnji teden sestali v Soboti. Radi izrednih razmer, v katerih živimo pa je bil marsikateri naših prvih prekmurskih maturantov zadržan, kljub temu pa je sestanek dosegel svoj namen: Poglobil in utrdil je prijateljske vezi nekdanjih sošolcev.

— **† Kūhar Štefan.** V nedeljo, dne 7. julija zjutraj je po daljšem bolehanju umrl tuk. prevoznik in posestnik Kūhar Štefan. Pokojnik, ki je bil spoštovan in priljubljen v vseh krogih tukajšnjega prebivalstva, je bil star šele 53 let. Njegovi zadnji poti na tuk. pokopališče, ki jo je nastopil v ponedeljek v popoldanskih urah, je prisostvovala velika množica ljudstva. Ob odprtem grobu se je od pokojnega poslovil gospod Krepek Anton, tajnik Združenja prevoznikov v Mariboru. Težko prizadeti družini in sorodnikom naše iskreno sožalje. N. v m. p.!

— **Napad iz zasede.** Ambruš Viktor 28 letni mizarski pomočnik iz Štrigove in njegov brat Ivan, ki je čevljarški pomočnik, sta se ponoči vračala proti domu. Ko sta prispela v Vučkovsko grabo, so planili iz teme trije neznanci, oboroženi s koli. Brez mnogih besed so začeli napadalci

udrihati po obeh bratih, dokler jih niso pobili na tla. Po dejanju so neznanci zopet izginili v noč. Dočim je Ivan dobil lažje poškodbe, jo je težje izkupil Viktor. Imenovani ima poleg drugih težjih poškodb tudi počeno lobanjo tako, da je njegovo življenje v nevarnosti. Kaj je bil pravi vzrok napada, še orožniki niso dognali, sumi pa se, da je v ozadju maščevanje.

— **Naborniki med seboj.** V preteklem tednu so bili v len-davskem srezu nabori. Kakor je že običaj, so se naborniki po končanem pregledu napili na korajžo in to kljub prepovedi s strani oblasti. Nekateri pa so pogledali tako globoko v kozarec, da jih je domišljija kot bodoče vojake že postavila na fronto, kjer lahko kolješ nasprotnika po mili volji. Med te je spadal tudi Ošljaj Jožef iz Filovec, ki si je na povratku v domačo vas privoščil trgovčevega sina Horvata Avgusta, ki je znan kot miren in priden fant. Konec kratkega prepira je bil ta, da je Ošljaj potegnil nož in navalil na Horvata. Petkrat ga je sunil z nožem: enkrat v nogo, enkrat v glavo, trikrat pa v pleča. Zadnje rane so bile najbolj nevarne, ker so bila prerezana pljuča. Le takojšnja zdravniška pomoč in prevoz v bolnišnico je Horvatu rešilo mlado življenje.

— **Prva veselica društva privatnih in trg. nameščencev.**

Naša organizacija, ki v M. Soboti lepo dela in napreduje, bo v nedeljo dne 4. avgusta t. l. imela svoj prvi t. zv. družabni večer — veselico. Vsa društva prosimo, da ta dan ne prirejajo sličnih zabav ali prireditev, temveč istega prepuštijo naši mladi organizaciji. Cenjeno občinstvo M. Sobote vlijudno prosimo, da se naše prireditve 4. avgusta spomni in nas obišče. Dobiček je namenjen izobrazbi naših najmlajših trg. pomočnikov in vajencev v 3 letu prakse. O nadaljnjem bomo pravočasno poročali. — Priprav. odbor.

— **Padec z drevesa.** Trinajstletna Žužek Marija, posestniška hči iz Ižakovec, je splezala na črešnjo, da si nabere košaro sladkega sadja. Spenjala se je vedno višje in predrzno je stopala na veje, ki so se šibile pod njo. Nenadoma pa se je veja prelomila in dekle je treščilo v globino. Pri padcu iz precejšnje višine si je zlomila obe roki.

— **Ljubezniv sorodnik.** Sreš Ana iz Kūkeč je že 63 let stara. S svojim sosedom Sreš Ernestom, ki je tudi njen sorodnik, se je večkrat prepirala radi raznih malenkosti. Doslej je ostalo le pri ostrih besedah, dokler se ni zadnjič prepir spremenil v dejanje. Razburjeni Sreš je svojo sorodnico in sosedo Ano udaril tako silovito po roki, da je starki prelomil kost.

ZAHVALA.

Za izraze iskrenega sočutja ob rani izgubi našega dragega moža, očeta, sina in brata

KŪHAR ŠTEFANA

prevoznika in posestnika v Murški Soboti

se iskreno zahvaljujemo. Izrekamo globoko zahvalo gg. zdravnikom za vso pomoč in skrb, č. gg. duhovnikom, vsem darovalcem lepega cvetja in vencev, stanovskim tovarišem in Združenju prevoznikov v Mariboru. Posebna zahvala g. Krepeku Antonu, tajniku združenja iz Maribora za globoko občutene besede pri grobu. Vsem iskrena hvala, ki ste ga spremili na zadnji poti.

Žalujoče družine KŪHAR.

— **Sodišinci.** Dne 14. julija t. l. bodo pri nas okrožne gasilske vaje. Udeležilo se jih bo 10 gasilskih čet iz območja občine Tišine. Vaje bo vodil član župne uprave g. Stajniko Viktor iz Gederovec. Zanimanje za to prireditev je veliko.

— **Motvarjevci.** Prejšnji teden nas je obiskal kalvinski škof g. Agošton Šandor iz Feketića. Pregledal je delovanje tukajšnje cerkvene občine.

— **Vadarc.** Tukajšnji sin posestnika, 12 letni Hajdinjak Janez, se je vozil na vozu, na katerem so bili sodi. Na slabi cesti pa se je voz nenadoma nagnil in prevrnil. Fant ki je sedel na vrhu se je v trenutku znašel pod težkim tovorom. K sreči pa se ni zgodilo hujše kakor, da mu je sod zdrobil nogo.

— **V Rogaševcih** je umrl, začet od srčne kapi v starosti 71 let g. Markoč Ivan, posestnik in dolgoletni občinski tajnik občine Rogaševci. Pokojni Markoč je užival pri ljudeh, zlasti revnejšega stanu globoko zaupanje, katero si je pridobil s svojim marljivim delom za dobrobit in napredek občanov. Kot občinski tajnik in posestnik ter dober poznavalec razmer prekmurskega ljudstva, je čestokrat nudil ljudem dobre nasvete. Njegova nenadna smrt je napravila vrzel, ki se bo le težko dala izpolniti. To je pričalo zlasti številno spremstvo na njegovi zadnji poti. Naj bo pokojniku ohranjen časten spomin, žalujočim pa naše iskreno sožalje!

— **Nesreče.** S podstrešja je padel 16 letni Horvat Jožef iz Gradišča ter si pri tem zlomil roko. — Telica je sunila z rogom Gregoriča Antona iz Kamenščaka. Dobil je težje poškodbe v trebuhu. — Pri nakladanju lesa si je zlomil roko posestniški sin Grah Matija iz Mačkovec. — S tovarnega avtomobila je padel usnjarski pomočnik Ferlan Karol iz G. Radgone. Njegove poškodbe so težjega značaja. — S podstrešja je padel 60 letni posestnik Rantaša Rudolf iz Hraševskega vrha ter se je pri tem težje poškodo-

GRAJSKI KINO MURSKA SOBOTA

PREDSTAVE:

v četrtek, dne 11. VII. ob 20.30 uri
v petek, dne 12. VII. ob 20.30 uri
v soboto, dne 13. VII. ob 17.30 uri
in ob 20.30 uri

Barvani veelefilm

„Kraljica usode“

C. Aubrey Smith Anna Neagle
Adolf Wohlbrück

Film je posnet po dnevniku kraljice Viktorije! Sodeluje reprezentativni zbor najboljših angleških in ameriških gledaliških igralcev in več tisoč stativov. Glavne vloge so v rokah najboljših igralcev!

V nedeljo, dne 14. VII. 1940

ljudska predstava ob 11 uri 15 min.

„KRALJICA USODE“

Znižane cene: 2, 3, 5 din.

Dodatek: Najnovejši „Fox-ov“ tednik

PREDSTAVE:

v nedeljo, dne 14. VII. ob 15.15 uri
ob 17.30 uri
in ob 20.30 uri

v ponedeljek, dne 15. VII. ob 20.30 uri
v torek, dne 16. VII. ob 20.30 uri

Veseli film

„Beg na Jadran“

Tibor v. Halmay Rolf Wanka
Lissy Holtschuh Rósi Csikós

Celi film je posnet v Dubrovniku! Najoriginalnejši avtokar sveta, čudež v Dubrovniku, kot zatočišče ljubavnikov v škripcih... Temperamentna Csikós Rósi... njen ples in njena pesem pridejo v tem filmu do prave veljave...

Dodatek: Najnovejši „Metro-Journal“ in kulturni film

CENE PROSTOROM: 10, 8, 5 in 2 DIN.

val. — Pri nogometu si je strl ključnico Hiki Deziderij, kleparski pomočnik pri tv. Jug v Soboti.

— **Starka na črešnji.** Letošnjo muhasto vreme je postavilo na glavo vsa pravila v pratiki in tako tudi sv. Vid ni mogel biti črešenj sit. Takrat so šele prav dozorevale in šele pred dobrim tednom smo zaključili „črešnjevo sezono“. Zadnje črešnje pa si je še hotela privoščiti posestnica Gomzi Neža iz Selišča. Kljub temu, da šteje že 62 let se je čutila še tako spretno, da se je odločila sama splezati na nevarno črešnjo. Spočetka je še nekam šlo, naenkrat pa je starki spodrsnilo in je padla na tla. Pri padcu je dobila precej resne poškodbe po vsem telesu tako, da so jo morali odpeljati v soboško bolnišnico.

— **Ponesrečeni kolesarji.** Božič Franc, dninar iz Vogričevci si je pri padcu zlomil nogo. — Zvaničnik pri soboški pošti Slavinec Alojz si je zlomil ključnico. — Šbul Franc posestnik iz Rankovec si je zlomil nogo. — Pavver Josip sin privatnega uradnika iz Lendave si je zlomil roko. — Ponesrečenci so v soboški bolnišnici.

— **Nesreče pri igri.** Sedaj v počitnicah se deca razživi, saj je to najlepši čas brezskrbne igre, ko ni mučne misli na dolžnosti, ki jih nalaga šola. Večkrat pa poseže v to brezskrbnost nesreča z vso svojo brezobzirnostjo in zahteva zase žrtve. Tako so v soboško bolnišnico v zadnjem času pripeljali Sršo Katarino 10 letno hčerko dninarja iz Globoke z zlomljeno nogo, Bagar Ano iz Gornjih Petrovc z zlomljeno nogo ter Stanek Anico iz Mele z zlomljeno roko.

— **Žrtve dela.** Pri košnji se je vrezal v nogo Miholič Ignac iz Krapja. Ista nesreča se je zgodila posestniškemu sinu Jakišu Ludviku iz Ivanovc. Gangl Jožefa iz Gerlinc pa se je s srpom nevarno vrezala v roko.

— **Pravice dijaštva dvorazr. trgovske šole v M. Soboti.** Ker so nastali dvomi o tem, ali ima dijaštvo v naslovu navedene šole iste pravice kakor dijaštvo državnih dvorazrečnih trgovskih šol, zato se starši dijakov, ki že imajo svoje otroke v tej šoli in tudi takih, ki bi radi dali otroke vanjo, obveščajo, da je ministrstvo za trgovino in industrijo podelilo tej šoli pravico javnosti z odlokom št. VI—28.321 z dne 10. avgusta 1939. S tem so dobili dijaki te šole kakor tudi nje absolventi iste pravice, kakor jih imajo dijaki in absolventi državnih dvorazr. trgovskih šol. Ako so njihovi starši javni nameščenci, dobivajo za otroke, stare več ko 16 let, rodbinsko doklado. Dijaki imajo pravico do znižane vožnje na železnici za obisk šole. Z završnim izpitom oz. izprijčevalom o njem imajo dokazilo o popolni izobrazbi za samostojno izvrševanje trgovskega obrata; šola nadomešča tedaj učno dobo in pomočniško zaposlitev v trgovini. Da imajo kvalifikacijo za zaposlitev v trgovskih pisarnah, je samoumevno. Fantje pa imajo tudi pravico do dijaškega roka v vojaški službi, to se pravi, da uživajo ugodnost 9-mesečnega vojaškega službovanja in napredovanje v rezervne podčastnike in častnike, kakor n. pr. dijaki z gimnazijsko maturo. — Ako bi bil kdo še po teh obvestilih v dvomih, naj se blagovoli obrni pismenim putem na ravnateljstvo dvorazr. trgovske šole v M. Soboti po informacije, ki jih bodo dale rade volje!

— **Domajinci.** Dne 14. julija t. l. bodo Cankovski gasilci priredili pri nas svojo veselico. To bo prva gasilska veselica v naši vasi, za katero je precejšnje zanimanje.

— **Veselica v Krogu.** Gasilska veselica v Krogu dne 7. julija t. l. se je prav dobro in lepo obnesla. Obisk je bil rekorden. Posebno mnogo gostov je bilo na veselici iz Murske Sobotice in sicer iz vseh slojev naroda. Člani in članice gasilske čete ter vaščani se vsem gostom zahvaljujejo za obisk.

SPORT

Tenis

Železničar : Mura 4:2.

V nedeljo so gostovali v Soboti teniški igralci mariborskega Železničarja. Ekipa gostov je bilo izenačeno in zelo močno. Domačini niso mogli poslati v borbo najmočnejšega moštva, vendar so bili dobrim gostom ves čas enakovredni in z malo več sreče bi lahko odločili srečanje v svojo korist.

Podrobni rezultati so bili: Vampi (Ž) — Kardoš (M) 2:6, 6:0, 6:0; Škrobar (Ž) — Nemec J. (M) 8:6, 8:6; Kerčmar (M) — Slana (Ž) 7:5, 6:2; Mazi (Ž) — Šerbec B. (M) 8:6, 6:3; Nemec J., Kardoš (M) — Mazi, Vampi (Ž) 6:4, 6:0 in Škrobar, Vampi (Ž) — Kardoš, Kerčmar (M) 6:3, 6:0.

Trgovski pomočniki — brivski pomočniki 7:1

V revanšni nogometni tekmi so trgovski pomočniki pojačali svoje vrste in so zasluženo premagali svoje tovariše s 7:1.

Praktikanta ali praktikantinja

sprejemem takoj

FOTO RESCH, Murska Sobotica.

Flobert puška

(Landkaster) kaliber 32, skoraj nova; se proda. Poizve se v Mlajtincih št. 21.

SLUŽBENE OBJAVE

ZDRUŽBE TRGOVCEV V MURSKI SOBOTO

Obveznost legitimacij za sejmarje.

Kr. banska uprava dravske banovine je izdala pod VIII. No. 967/2 z dne 6. junija 1940 vsem sreskim načelstvom in mestnim poglavarstvom naslednjo okrožnico:

„Zbornica za TOI v Ljubljani je opozorila, da dobiva še vedno pritožbe, da poseča sejme več oseb z enim obrtnim pooblastilom oz. da poseča sejme osebe, ki niso imetniki pooblastil in ki pooblastila na ta način zlorabljajo.

Ker so se z odobritvijo kr. banske uprave z dne 31. oktobra 1939 VIII. No. 4705/5, uvedle za sejmarje, trgovce in obrtnike sejske legitimacije, ki jih izdajajo prisilna združenja na obrazcu, ki ga je enotno predpisala zbornica, se sreska načelstva in mestna poglavarstva na to opozarjajo s

pristavkom, da je vse sejske upravičence (koncesionarje) pozvati, da ne dopuščajo pristopa na sejmšče onim trgovcem in obrtnikom, ki se ne bi mogli izkazati z izvirnim obrtnim pooblastilom in sejmako legitimacijo združenja.

Zaradi izvršitve tega naloga naj se izvaja občasno, toda strogo nadzorstvo.

Popis zalog blaga.

K uredbi o kontroli zalog blaga (Službeni list kos 49) in k odločbi o vlaganju prijav o zalogah blaga (Službeni list kos 51) pripominja Zveza, da obseg blaga, katerega zaloge se morajo popisati in katerega nakupi in prodaje se morajo mesečno prijavljati, ni jasen. Vsi uvozniki, predelovalci in trgovci na debelo morajo prijaviti blago tujega izvora, naštetu v čl. 4, I. odstavku uredbe o kontroli zalog blaga in pa blago, ki spada pod uredbo o kontroli cen. Glede blaga, ki spada pod uredbo o kontroli cen tolmačijo nekatera oblastva, da je treba prijaviti le blago inozemskega izvora, nekatera pa, da je treba prijaviti sploh vse blago, ki spada pod uredbo o kontroli cen, torej tudi blago domačega izvora. V vednost in event. ravnanje sporočamo združenjem, da se je mestno poglavarstvo v Ljubljani postavilo na stališče, da se prijavljajo le zaloge blaga inozemskega izvora.

Nov način veliko in malo prodaje soli.

Zbornica je prejela na znanje okrožnico, ki jo je dne 13. 6. 1940 pod M. br. 17830/IV izdala monopolna uprava, odeljenje za prodajo v cilju, da prepreči razne nepravilnosti, ki se dogajajo pri prodaji soli na debelo in drobno. Okrožnica, ki je bila poslana vsem oddelkom finančne kontrole med drugim naroča:

„Zakupniki naj v bodoče ne prodajajo soli maloprodajalcem v neomejenih količinah, marveč naj dajejo vsakemu maloprodajalcu mesečno toliko, kolikor jo je glasom nabavne knjižice prodal preje. To omejitev ni razumeti tako, da se omejuje količina na okrogle vsote, n. pr. na 50 ali 100 kg, ampak je važno, da maloprodajalec, bodisi na enkrat, bodisi ob ponovnih naročilih dobi toliko soli mesečno, kolikor jo je tudi do sedaj v normalnih prilikah prodal. Potemtakem more zakupnik prodati maloprodajalcu, kateri troši n. pr. 500 kg mesečno na enkrat vseh 500 kg, toda moram istočasno sporočiti, naj en mesec, za katerega je sol že dobil, ne hodi ponovno po njo. Ne sme priti v navado, niti ne bo monopolna uprava dovolila, da bi zakupniki omejili izdajanje soli na eno ali dve vreči in tako maloprodajalce z večjo potrošnjo prisilili, da prihajajo vsak dan po sol. Eno ali dve vreči se sme izdajati samo onim maloprodajalcem, kateri potrošijo to količino v 15, 20 ali 30 dneh.

Še manj bo monopolna uprava trpela, da bi zakupniki veleprodaje ali njihovi zastopniki v okrajnih velikoprodajalnah neupravičeno in nepravilno dodeljevali sol posameznim

maloprodajalcem; monopolna uprava pa brezpogojno zabranjuje in bo kaznovala one zakupnike, ki bodo za svojo maloprodajo jemali sol brez vsake omejitve, drugim jo pa oddajali z omejitvijo.

Končno naj zakupniki opozore tudi maloprodajalce, da tudi oni ne smejo dajati sol brez vsake omejitve. Vsakemu potrošniku naj dajo toliko soli, kolikor jo potrebuje za normalno potrebo. Niti maloprodajalci ne smejo med svojimi odjemalci delati razlike in dajati enemu sol na vreče, a drugemu, ki sol nujno rabi, n. pr. peki, mesarji itd., pa po 1 ali 2 kilograma. Zahteva se torej, da tudi maloprodajalci pravično in realno oskrbujejo svoje odjemalce in potrošnike z življenjskimi potrebčinami.

V zvezi s temi novimi predpisi, se ukine začasna odredba odstavka 1. čl. 20 pogojev — pogodbe o zakupu veliko-prodaje soli, kar pomeni, da zakupniki veliko-prodaj soli niso dolžni prodajati sol v neomejenih količinah niti niso dolžni količino preko 1000 kg izročiti onim maloprodajalcem, kateri nakup teh količin pet dni preje avizirajo. Ta prejšnji predpis je sedaj v ostalem tudi nepotreben. Zaloge soli za vojsko mora vedno držati zakupnik velikoprodaje v svojih maloprodajalnicah. Vojska bo sol nabavljala pri zakupnikih in njihovih zastopnikih v krajih na sedežu sreza.

Popis ukradenih 1000 dinarskih bankovcev pri pošti Metković

Glasom obvestila direkcije pošte in telegrafa pod št. 22779/40 od 5. julija 1940 je bilo pri pošti Metković ukradenih 121.000 din. Medtemi je bilo 88 komadov po 1.000 din. Bankovci so bili sledeče serije in številke: K 0437/723, S 0459/237, M 0023/981, J 0671/373, D 0274/732, L 0643/524, J 0362/497, Nj 0249/678, I 062/173, I 0184/236, S 0468/253, V 0492/761, K 0361/978, M 0397/184, A 674/256, K 0364/987, E 0343/713, K 0619/536, S 0698/674, F 0382/137, Nj 02349/731, J 0329/387, J 0063/375, G 0472/597, O 0418/736, G 0472/597, D 0418/736, M 0637/962, T 0254/692, J 0437/256, F 0634/276, H 0563/741, K 0644/364, A 0641/224, A 0641/224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 144, 225, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 263, 264, 265, 266, 267, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 278, 280, 281.

Ako bi kdo hotel p. a. čati s takim bankovcem, prosimo, da ga takoj predate orožniški postaji.

Nekaj modelov naših prvovrstnih RADIOAPARATOV

prodajamo še naprej po prejšnji znižani ceni.

Prepričajte se — brezobvezno.

RADIO NEMEC, M. Sobotica

Körting Minerva

Braun Orion

Mende — zastopstvo.

STROKOVNA DELAVNICA

Strokovno polnjenje auto in radioakumulatorjev.